

Ved pastor Georg Niblers begravelse

Den 15. september 2009 døde pastor Georg Nibler, og den 25. september 2009 forestod biskop Czeslaw rekviemmessen i Sankt Ansgars Domkirke med efterfølgende begravelse på Katolsk Vestre Kirkegård. Artiklen gengiver biskoppens prædiken ved messen.

Messens læsning (2 Kor 4,1-2.5-6)

Derfor bliver vi ikke modløse i den tjeneste, som vi har fået af barmhjertighed. Vi har sagt nej til det skjulte og skændige og går ikke frem med snedighed og forfalsker heller ikke Guds ord, men bringer sandheden for dagen og anbefaler således os selv til ethvert menneskes samvittighed, for Guds øjne. For vi prædiker ikke os selv, men Jesus Kristus som Herren og os selv som jeres tjenere for Jesu skyld. Thi Gud, der sagde: »Af mørke skal lys skinne frem,« han har ladet det skinne i vore hjerter til oplysning og til kundskab om Guds herlighed på Jesu Kristi ansigt.

Messens evangelietekst (Matt 25,31-36)

Når Menneskesønnen kommer i sin herlighed og alle englene med ham, da skal han tage sæde på sin herligheds trone. Og alle folkeslagene skal samles foran ham, og han skal skille dem, som en hyrde skiller fårene fra bukkene; fårene skal han stille ved sin højre side og bukkene ved sin venstre. Da skal kongen sige til dem ved sin højre side: Kom, I som er min faders velsignede, og tag det rige i arv, som er bestemt for jer, siden verden blev grundlagt. For jeg var sulten, og I gav mig noget at spise, jeg var tørstig, og I gav mig noget at drikke, jeg var fremmed, og I tog imod mig, jeg var nøgen, og I gav mig tøj, jeg var syg, og I tog jer af mig, jeg var i fængsel, og I besøgte mig.

Af biskop Czeslaw Kozon

Jeg tror, at valget af messens evangelium er helt i pastor Niblers ånd. Teksten, der handler om verdensdommen, er relevant ved en begravelse, hvor det er nærliggende at reflektere over den nye virkelighed efter døden. Men teksten handler ikke kun om, hvad der møder os, når vi forlader denne verden. Som kristne lever vi vort liv med henblik på engang at skulle dø, så derfor har det, Jesus siger til dem, der står foran ham, også betydning for os, der håber at leve et stykke tid endnu.

Evangeliet er meget udfordrende og i sin logik også skræmmende. Dét, Jesus siger, er yderst indlysende: At vi ikke kan kalde os kristne, ikke kan anse os for Jesu disciple, hvis vi ikke forsøger at tjene ham i vore medmennesker. Teksten er sikkert én af de mange, som pastor Nibler har følt sig både provokeret og inspireret af, og mange vil kæde deres opfattelse af ham sammen med budskabet i denne tekst. Der er ikke tvivl om, at pastor Nibler tog denne tekst alvorligt og også på mange måder konkret praktiserede dens budskab. Det at hjælpe den mindste bror eller søster var for ham at tjene Kristus.

Vort trosunivers og Kirkens lære og aktiviteter breder sig over alle aspekter af menneskets og verdens liv. Vi må ikke polarisere disse aspekter og sige, at noget er vigtigere end noget andet. Det er vigtigt at bekende sig til hele Kirkens lære, acceptere den uforbeholdent og uforkortet, men også ligeså uforbeholdent og konkret at lade den præge vort liv. Det koster under vore himmelstrøg som regel ikke noget at bekende troen på f.eks. en treenig Gud og på Kristi guddom; men det kan koste store overvindelser at ændre sin livsstil og give afkald på noget til fordel for andre. Med Kierkegaard kan vi sige, at sandheden ligger i handlingen.

Vor tros dybde viser sig også i, hvor meget vi er parate til at ofre for den – ikke bare ved at tåle kritik og latterliggørelse, men netop også ved at tage Jesus på ordet og tjene ham i de mindste af hans brødre og søstre. Evangeliets radikale budskab om næstekærlighed skal være den fornemmeste instans til at udfordre og provokere os, være barometret for, hvor dybt vor tro stikker.

Men også andre mennesker kan give os anledning til eftertanke og sund uro. De fornemmeste eksempler er helgenerne, der har efterlevet Jesu budskab radikalt og på tydelig måde har sammenfattet sandhed og kærlighed – altså lære og liv.

Men også i mennesker, med hvem vi ikke deler troen eller hele dens fylde, kan vi finde inspiration og sund anfægtelse, når vi ser, hvor konkret og radikalt de efterlever deres tro. Sådanne mennesker finder vi ofte i andre kristne trossamfund end vort eget og også i andre religioner. Ethvert eksempel på næstekærlighed kan og skal udfordre den rettroendes tro, ligegyldigt hvem der viser det.

Så meget vi med rette kunne være uenige med pastor Nibler om, så kunne vi aldrig ignorere eller tillade os at forblive upåvirkede af hans egen radikale efterlevelse af, hvad Jesus siger i evangeliet. Udover det vigtige vidnesbyrd, der lå i denne side af hans liv, har hans radikalitet og offersindlag været en konkret hjælp for mange mennesker og åbnet et vindue for dem ind til Guds rige. Denne del af hans præstegerning vil sikkert komme til at udgøre hans eftermæle og på lang sigt lade alt andet træde i baggrunden.

Men vi behøver ikke kun fokusere på pastor Niblers udstrakte evangeliske sindelag. Selv om han på mange områder var kontroversiel og utilpasset, kunne han i fromhedslivet klart og inderligt give udtryk for sand katolsk tankegang. Han kunne gøre andagten til Jomfru Maria nærværende og forstod også at sætte helgenerne i relief og kunne også betages af Danmarks katolske fortid. En del af hans kontroversielle stil skyldtes hans oprigtige ønske om at formidle Kristi budskab – ofte til mennesker, der ikke havde så mange forudsætninger for traditionel forkyndelse. Han gjorde sig også umage på dette område, hvis han syntes, at et felt var uudviklet. Hans salmer – en omdiskuteret side af hans aktiviteter, men også et vidnesbyrd om kreativitet og stor flid – videregav ofte med ny klarhed det uforanderlige budskab.

Ved en præsts begravelse kredser vore tanker naturligt om den konkrete person, vi netop tager afsked med. Vi ser tilbage på hans præstegerning, på hvordan han har præget Kirken. Men vi gør os også yderligere overvejelser om præstesituationen. Vi konstaterer, at der nu er en præst mindre og tænker over, hvordan vi finder og begejstrer nye for præstetjenesten. Når én præstegeneration går bort, og nye tider forestår, bliver vi endvidere optaget af overvejelser om, hvordan fremtidens præstebillede skal se ud. Det igangværende præsteår byder på anledning til sådanne tanker. Hvad forventer vi af præsten, og hvordan bærer vi præster billedet af vor tjeneste videre?

Sammen med evangeliet, der dog gælder alle mennesker, er messens læsning en illustration af, hvad der bl.a. forventes af en præst og af, hvad der giver præsten håb og hans liv mening. I begyndelsen af læsningen skriver Paulus, at fordi "vi har tjenesten på grund af barmhjertighed,¹ så taber vi ikke modet." Gud viser også sin barmhjertighed ved at kalde, ved at indbyde. Når vi således erkender, at det er Gud der har initiativet, så "taber vi ikke modet." I sit livs brogethed og med dets mange aspekter tabte pastor Nibler aldrig modet. I en tid med store udfordringer til præstegerningen var han – også i den nogle gange uortodokse representation af præstegerningen – aldrig i tvivl om, at han var præst, og at det er noget særligt og vigtigt at være præst. Selv om jeg aldrig har hørt ham sige det, tror jeg, at han påskønnede præstedømmet som en gave fra Gud; at det ikke var hans eget; at han havde tjenesten, fordi én, nemlig Gud, havde vist ham barmhjertighed.

Paulus siger i samme tekst: "Thi det er ikke os selv, vi prædiker, men Kristus Jesus som Herre".² I sin sandhed lyder dette budskab banalt, fordi ingen kan bestride det. Hvem andre end Kristus skulle vi forkynde? Hverken os selv eller andre guder eller egne ideer. For at forkynde Kristus må vi kende ham, ikke bare ved nøgtern læsning af evangelierne, men ved at lade ham leve i os, ved at have gjort ham til grundlag for vort liv, til vor personlige Herre, forbillede og ven.

Også dette kan lyde som fromme floskler; men hvis de provokerer og sætter en proces i gang, så er vi i det mindste på rette vej. At kende Kristus betyder både at blive udfordret på sit liv og at blive ført ind i et univers, hvor alt hænger sammen og er nødvendigt. Udfordringen ligger i ved begyndelsen af sit liv at skulle lægge alt fra sig og følge Kristus og ved, når vi står over for ham, at kunne blive overrasket over i vore medmennesker at have tjent en sulten og lidende Kristus.

Når vi lader os føre ind i Kristi univers, ser vi mange eksempler på, hvordan sandheden om Gud og hans indgriben i menneskets historie er svar på vore spørgsmål om vor oprindelse og bestemmelse. Hans herredømme beskytter os mod den menneskelige tænknings vilkårlighed, hans bud giver vejledning og hjælper os til at styre uden om, hvad der er forkert. Hans Kirke, ledet på hans betingelser, danner rammen om et fællesskab, hvor ingen føler sig udelukket, hvor glæden over den fælles tro fejres og opleves, hvor sakramenterne bliver levende tegn på forening med Gud. Et fællesskab, hvor liturgien udtrykker, at noget er helligt og ophøjet, hvor fælles former skaber enhed og giver identitet. Midt i alt dette, også i næstekærligheden, kan vi komme i fare for at forkynde os selv, hvis blikket for helheden, for den hele Kristus, går tabt.

Det er enhver kristens kald og opgave at lære Kristus at kende og forkynde ham og ikke sig selv. Præsten skal på en særlig måde forkynde Kristus, både fordi Kristi budskab er sandt og livsvigtigt, og fordi han gennem præstevielsen og derved valget af gerning er sat i Kristi sted. Præsten er sat i Kristi sted ikke blot i fejringen af Eukaristien, hvor det ganske vist bliver særligt tydeligt, men med hele sit liv og i alle situationer, hvor Kristi kærlighed og sandhed skal afspejles og gives videre.

Præsteåret danner rammen om en særlig fejring af Sct. Johannes M. Vianney, sognepræsten af Ars. Selv om han var enkel og hans livsstil ligeledes, samlede han på en ophøjet måde alle Guds og hans Kirkes måder at række ud til mennesker på: Forkyndelsen af Guds eksistens og uomgængelighed, fastholdelsen af hans bud som ufravigelige rettesnore, formidlingen af hans barmhjertighed i bodens sakramente, fejringen af hans mysterier, ikke mindst i Eukaristien, samt praktisk og opofrende omsorg for de fattige. Sct. Johannes M. Vianney brugte intet for at gøre sit eget liv bekvemt. Hvad han havde og kunne disponere over, blev brugt til de fattige, men også til at skabe smukke og værdige rammer om fejringen af gudstjenesten. For ham var der ingen modsætning i at drage omsorg for de fattige og i at forskønne sin sognekirke, anskaffe fornemt kirkesølv og smukke messeklæder.

I dette år bliver det lagt os præster særligt på sinde at lade os inspirere af Sognepræsten af Ars. Ligesom han skal vi holde sammen på alle de ovennævnte mange aspekter af Kirken. For os er det

¹ Jf. 2 Kor 4,1

² 2 Kor 4,5

ikke altid let. Vi har vore præferencer, vi har undertiden vor opfattelse af, hvad der er vigtigt, og hvad der kan undværes, vi glemmer måske nogle grupper af mennesker på bekostning af andre. Der er nogle opgaver, vi synes er for uoverkommelige både at udføre selv og pålægge andre. Der er ting, vi synes, det er vanskeligt at sige, fordi vi på forhånd frygter afvisning. Overfor disse forhold må vi hverken lade os påvirke af modløshed eller arrogance. Som Paulus siger, bærer vi vor skat i lerkar. Han siger det lidt som en advarsel mod at tage os selv for højtideligt for ikke at tage fokus fra Gud. Men vi har også lov til at tro, at den overvældende kraft fra Gud, som Paulus taler om, er den, der holder os i gang og giver vor gerning mening. Med sognepræsten af Ars er målet sat højt. Nogen appellerer hans stil ikke til, andre synes, den er uopnåelig; men vi kan også være sikre på, at den kraft fra Gud, som vi som præster skal forkynde, også vil holde sammen på lerkar, altså holde sammen på vort livs mange facetter og skrøbeligheder og derved bevare os i både mod og glæde. Amen.

Klik her for at udskrive artiklen (printerens skal være tændt)

Klik her for at sende artiklen til en ven eller bekendt (Outlook skal være startet)

Klik her for at komme til forsiden af catholica.dk